

Bismo, Skjåk kommune

Stedsanalyse

Dato: 21.04.2023

Innhold

1. Bakgrunn og oppgave

2. Analyse - regionalt nivå

- Bismo i regionen
- Regionale avstander

3. Analyse - lokalt nivå

- Stedet: Bismo
- Historie, kultur og identitet
- Bebyggelsesstruktur og funksjoner
- Bebyggelsesstruktur og arealbruk
- Mobilitet
- Topografi og landskap
- Flom og skredfare
- Sol, klima og vind
- Skog og landbruk
- Friluft og naturområder

3. Oppsummering - videre arbeid

- Styrker, svakheter og muligheter
- Kommunens handlingsplan

1. Bakgrunn og oppgave

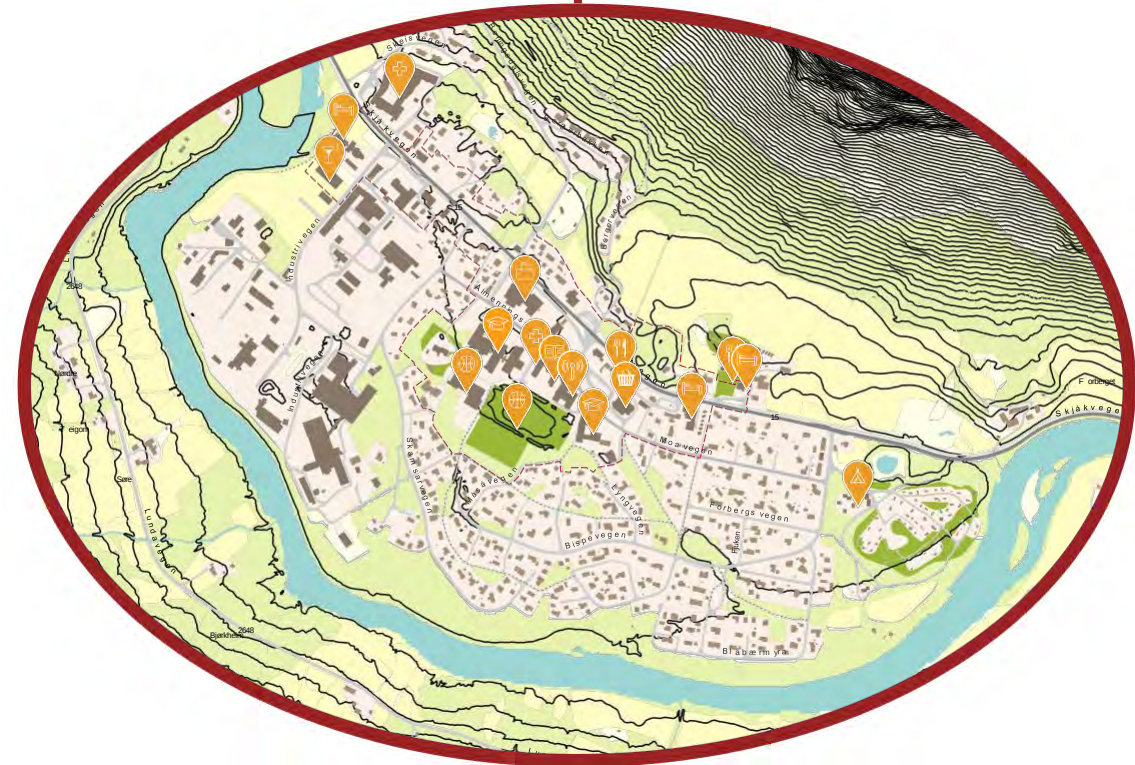
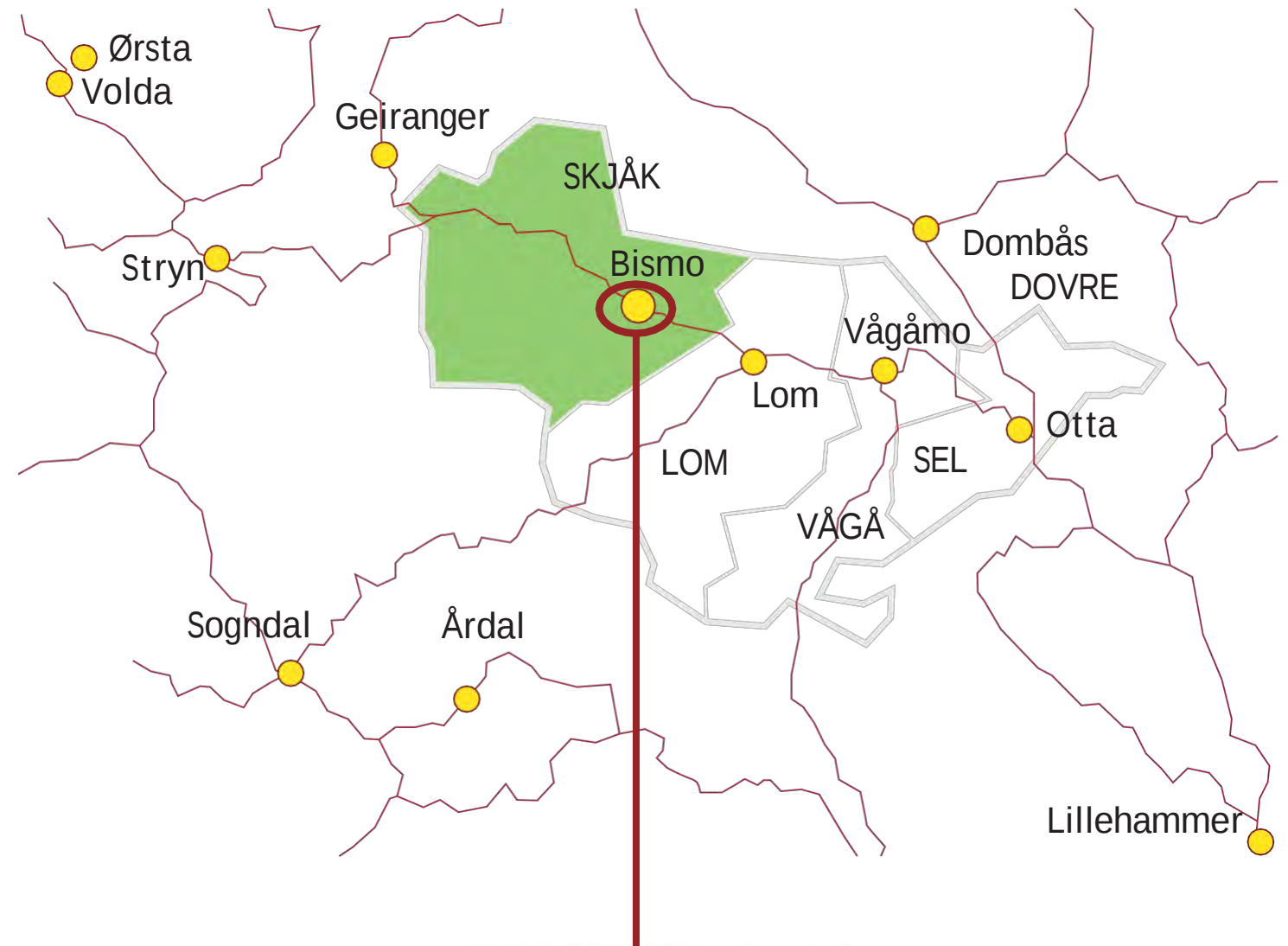
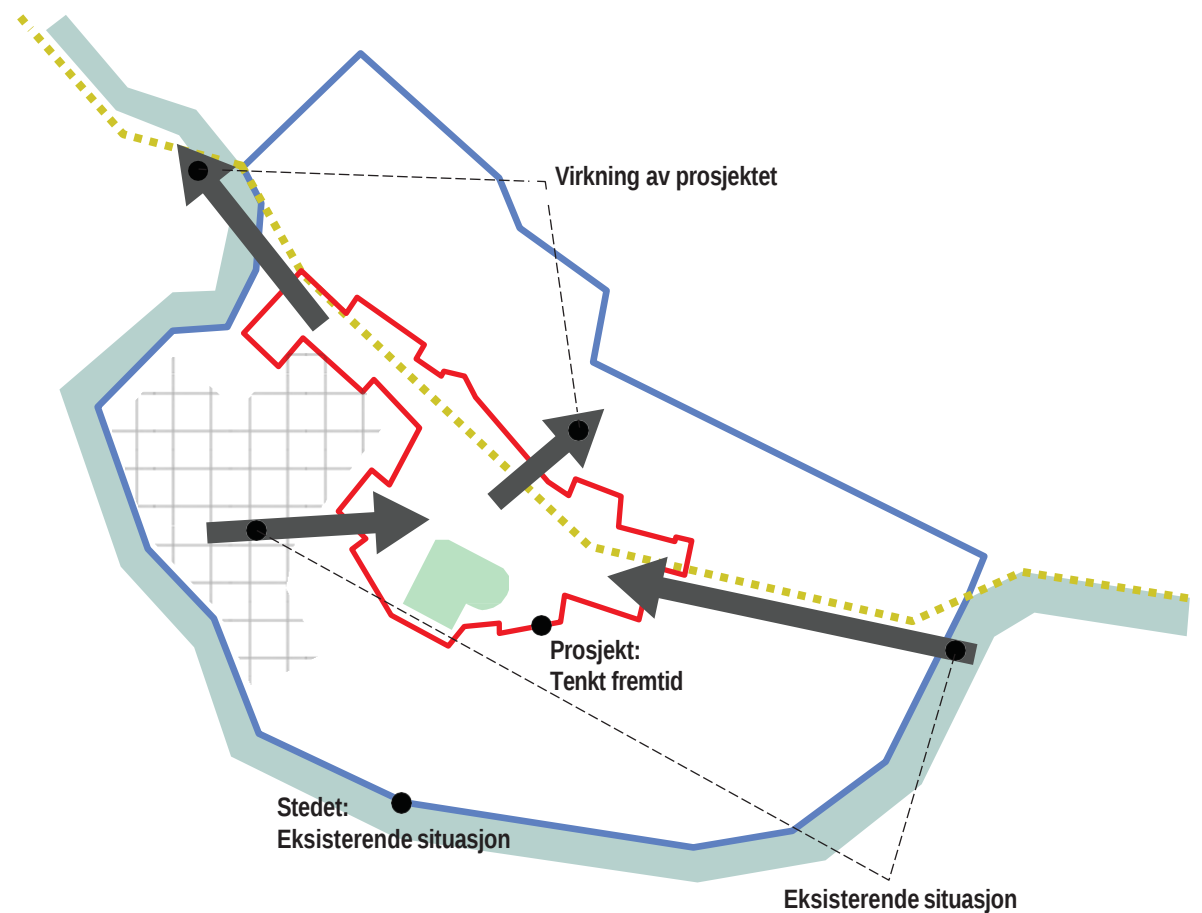
Bakgrunn

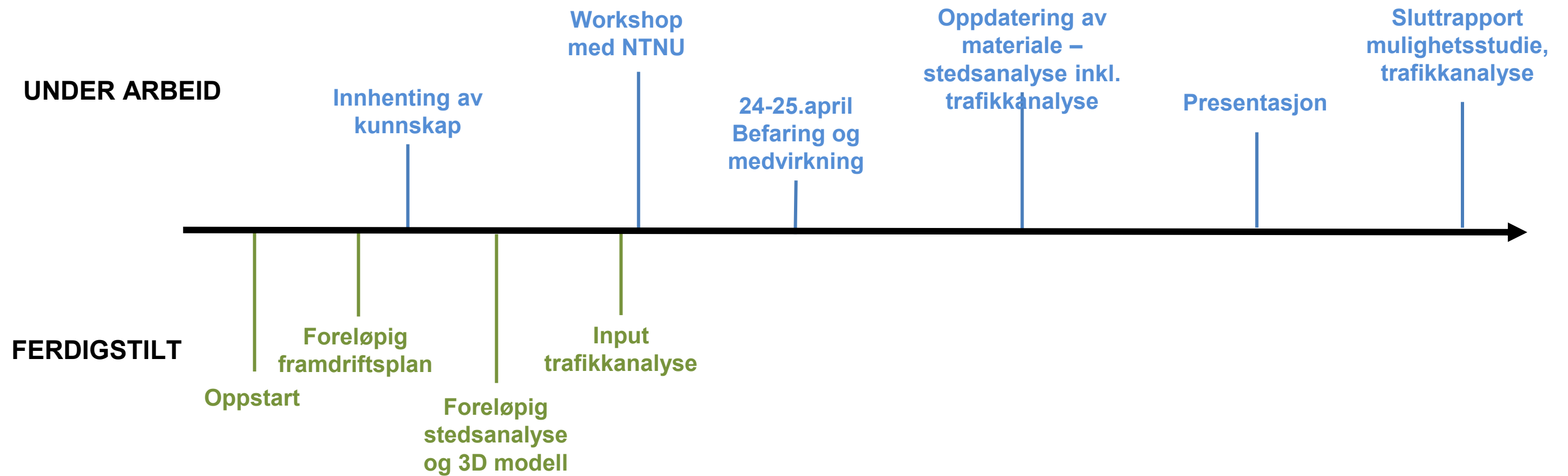
Som grunnlag for utarbeiding av reguleringsplan for kommunesenteret Bismo, skal det utarbeides en mulighetsstudie for videreutvikling og en bedre definering av sentrumsområdet i Bismo. Mulighetsstudien skal være grunnlag for reguleringsplan for kommunesenteret.

Studieområdet er på ca. 275 daa og består av sentrumssonen til kommunesenteret Bismo.

Vi analyserer på to ulike nivåer.

- Regionalt nivå
- Lokalt nivå som er selve Bismo sentrum

2. Analyse - regionalt nivå

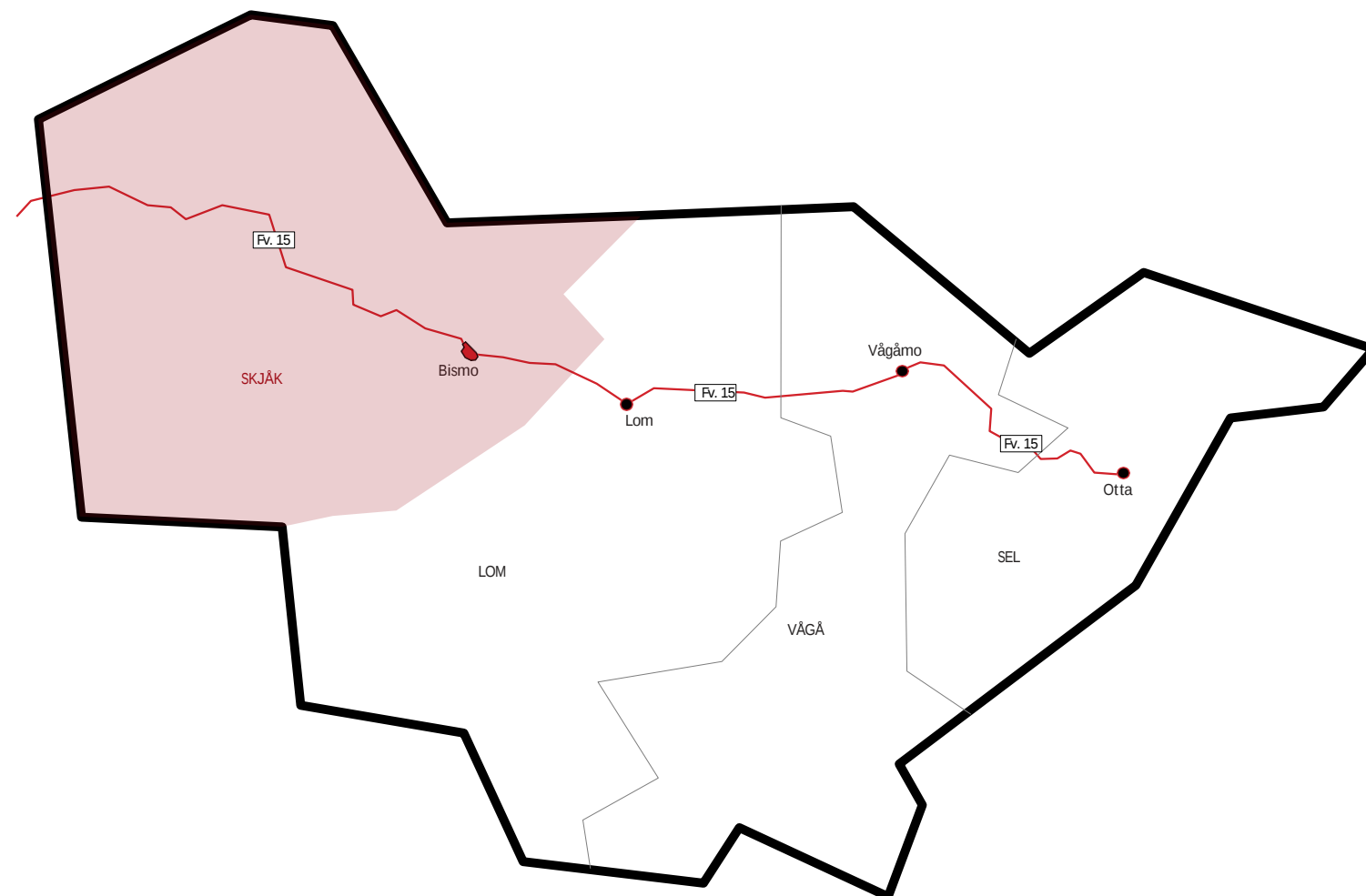

Bismo i regionen

Bismo ligger i Ottadalen et dalføre i Innlandet fylke og er Gudbrandsdalens største sidedal vestover. Gjennom dalen renner elva Otta. Dalen består av kommunene Skjåk, Lom, Vågå og deler av Sel. Ottadalen har vært mye brukt som ferdselsåre mellom Vestlandet og Østlandet.

Ottadalen er kjent for sin særpregede gamle bebyggelse, med tallrike tradisjonsrike gårder, og for sin rike bondekultur.

Bismo grenser til tre nasjonalparker, Reinheimen nasjonalpark, Breheimen nasjonalpark og Jotunheimen nasjonalpark. Videre ligger Ottadalen landskapsvernområde i høyfjellsområdet på nordsiden av hoveddalen.

Besseggen, Jotunheimen Vågå kommune. Fotograf ukjent.

Skjåkbygda med kommunesenteret Bismo. Fotograf Morten Kielland

Nederste del av Ottadalen, ovenfor tettstedet Otta. Fotograf Lars Mælum

Regionale avstander

Ottadalen og Bismo er preget av relativt lange distanser fra storbyer og sentrale trafikknutepunkt.

Tettsteder

I et lite tettsted som Bismo er man avhengig av regionale samarbeid, da det ikke er mulig å stå for alle fasiliteter selv. Derfor er det viktig å kartlegge hvilke fasiliteter som er viktig å etablere der man er, og hvor langt man har mulighet til å reise for å få tilgang på ulike fasiliteter.

Nærmeste tettsteder er:

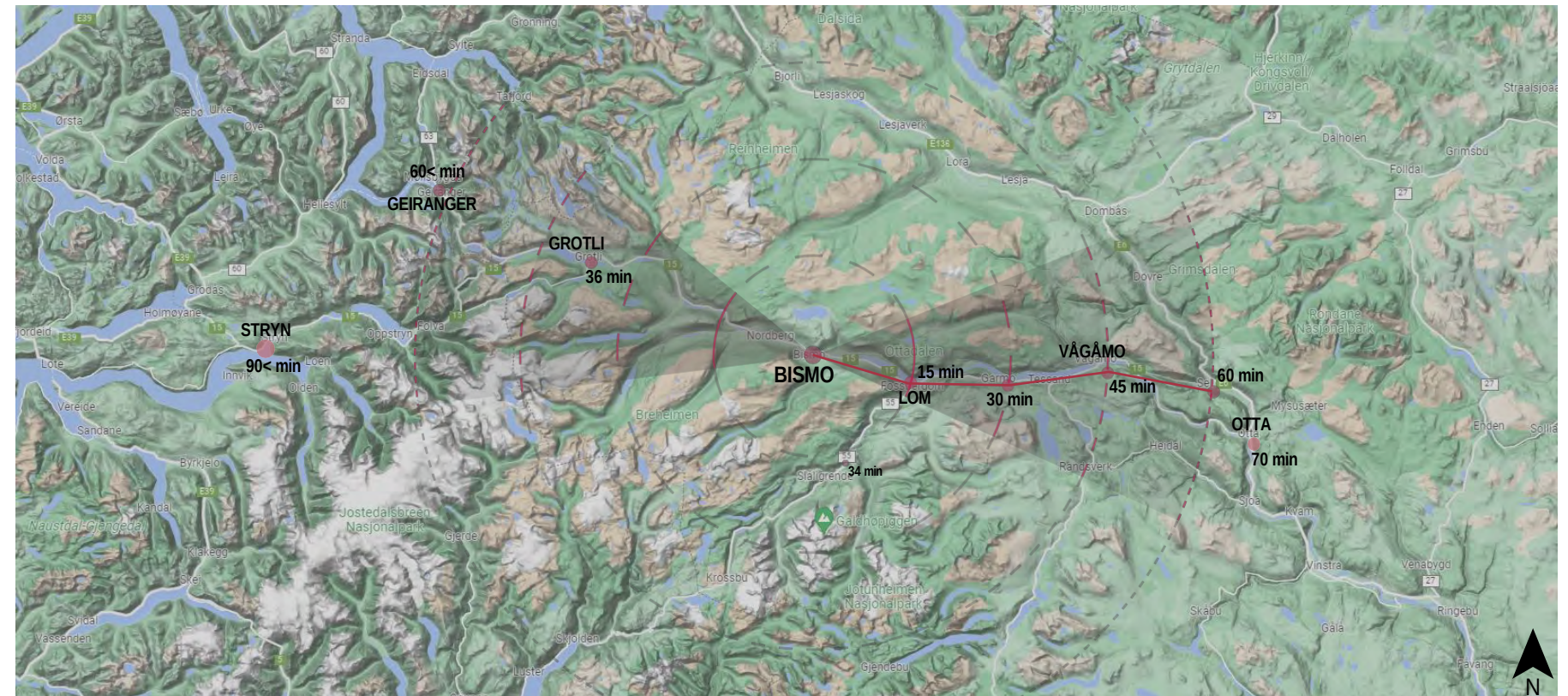
- Lom 17,5 km
- Vågå 48,2 km
- Geiranger 79,9 km
- Stryn 107 km
- Otta 79,1 km

Offentlig virksomhet

Videregående skoler. Ungdom fra Ottadalen må reise til Lom for nærmeste videregående skole, med studiespesialisering og bygg- og anleggsteknikk. Ønsker man andre linjer må man til Otta eller Dombås.

Sykehus

Skal man på sykehus må man reise til Lillehammer, om ikke lenger ved dårlig kapasitet.

3. Analyse - lokalt nivå

Bismo, Skjåk

Skjåk har i overkant av 2000 innbyggere, og i kommunesenteret Bismo bor det om lag 600 innbyggere. I Bismo ligger hovedvekten av funksjoner og fasiliteter i Skjåk.

Skjåk er en typisk landbrukskommune, og har også viktig næring innen industri og turisttrafikk.

Flyfoto Bismo

Kommunens verdier:

nytenking
sosialt
trygg
oppvekst
reint
takhøgde
varm
tørt
historie
unik
frisk
godt klima
sjølvrealisering
rikt liv
fritidsaktiviteter
smil
nært
stå-på-vilje
omsorg
vekst og nyskaping
felleskap
inkluderande
åpne

Bismo fra sørvest

Bispen Camping

Historie, kultur og identitet

Det første sikre sporet etter mennesket i Skjåk kan knyttes til en jordbrukskultur i bygda ca. 2500 f.Kr.

Skjåk er kjent for landbruk, industri, skogbruk og trelast, noe som har vært viktige livnæringer for bosettelse i Skjåk. Gårdbrukerne har blant annet blitt internasjonalt kjent for griseavl, og produserer verdens beste gris.

Videre har foredling av landbruksvarer og lokalmat blitt et viktig element i Skjåk, blant annet meieriprodukter som gudbrandsdalsost, Skjåkbygg, kjøttprodukter av svin, sau, geit og vilt. Spekemat og spekepølse har lange tradisjoner i Skjåk, som mange fortsatt lager selv, men som også selges i flere dagligvarebutikker i landet.

Skjåk har spesielt god tilgang på sentvoksende furu, som er malmrik, tett og massiv. Dette gir gode vilkår for produksjon av brede gulvbord, veggpanel og annen trelast Skjåk er kjent for sine ekstra brede panelbord, Skjåk-panelet.

Skjåk Almenning Sag og Høvleri 1963, fotograf Widerøe's flyselskap A/S

Gris i Bismo ca. 1930, fotograf Iver Risheim

Bismo samvirkelag ca. 1955, fotograf A/S Norrønaflly

Garford lastebil i Bismo ca. 1925, fotograf Kristian Stakston

Skeisestemne i Bismo, fotograf Knut Hol

Bispberget frå aust, fotograf Kristian Stakston

Bebyggelsesstruktur og funksjoner

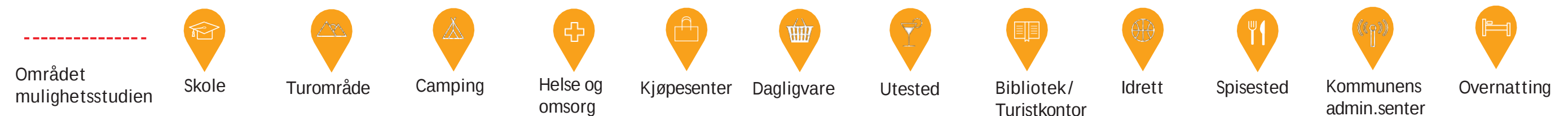
Store deler av de sentrale funksjonene i Skjåk ligger sentralt plassert i Bismo.

Dette inkluderer:

- Barne- og ungdomsskole
- Idrettsplass og idrettshall
- Administrasjonssenter for Skjåk kommune
- Legevakt
- Bibliotek
- Kjøpesenter og dagligvare

Det er tre barnehager i bygda, en i Bismo sentrum og to som er plassert litt utenfor Bismo, på hver sin kant.

Hovedvekten av industri ligger også sentralt i Bismo, mens store deler av landbruksområdene ligger i utkanten av sentrum, og videre spredt ut over Skjåk kommune.

Bebyggelsesstruktur og arealbruk

Industriområdet er plassert mot vest i Bismo. Sentrumsområdet med næring og offentlige funksjoner ligger sentralt på sørsiden av riksvei 15, med noen unntak på nordsiden. Hovedvekten av boligbebyggelsen ligger sør-øst i Bismo. Noen boligområder ligger nord for sentrum, samt enkelte boliger spredt ut over de mer rurale delene av Skjåk.

Bismo har et samlet sentrumsområde med tilgang til næring, offentlige funksjoner og idrettsfasiliteter.

Parallelt med riksvei 15 ligger Almenningsvegen/Moavegen med stort potensiale til å utvikles som sentrumsgate.

INDUSTRI

BOLIG

NÆRING

OFFENTLIG

Definert
sentrumsområde

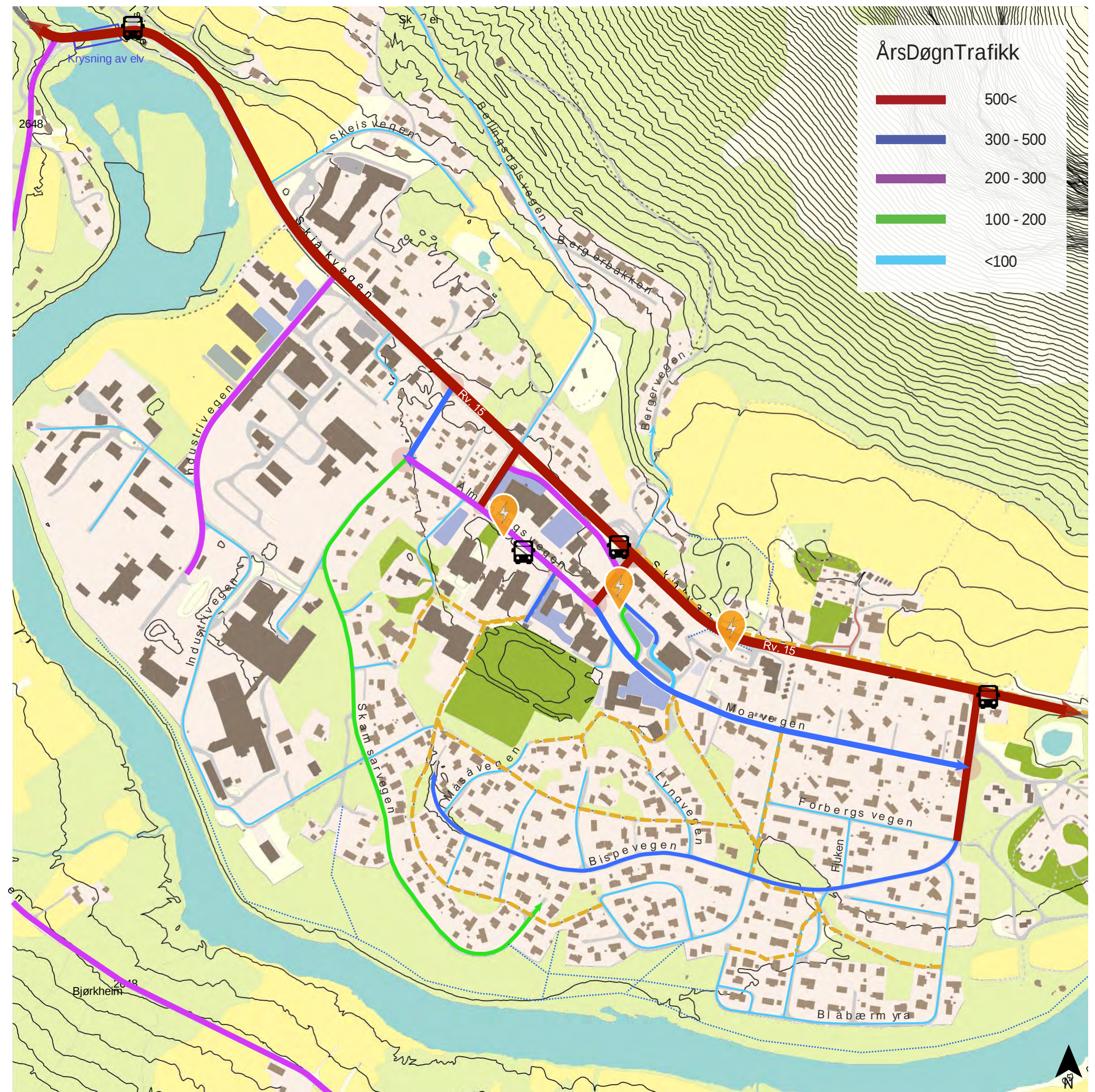
Mobilitet

De mest trafikkerte veiene er først og fremst Rv. 15, men også veiene som ligger parallelt sør for Rv. 15, er belastet, hovedsakelig av lokal trafikk.

Videre veimønster i Bismo er litt mer ustrukturert og tilfeldig. Der er ingen gode gjennomfartsveier slik som Ålmenningsvegen /Moavegen, og dermed vil denne gaten bli mer trafikkert. Ved å åpne for mer gjennomkjøring i det eksisterende gatenettet vil fordeling av trafikken bli bedre innenfor sentrumsområdet.

Det finnes i dag tre ladepunkt for elbil i Bismo, men med en økende trafikkmengde i fremtiden og større grad av elbiler vil etterspørselen bli høyere.

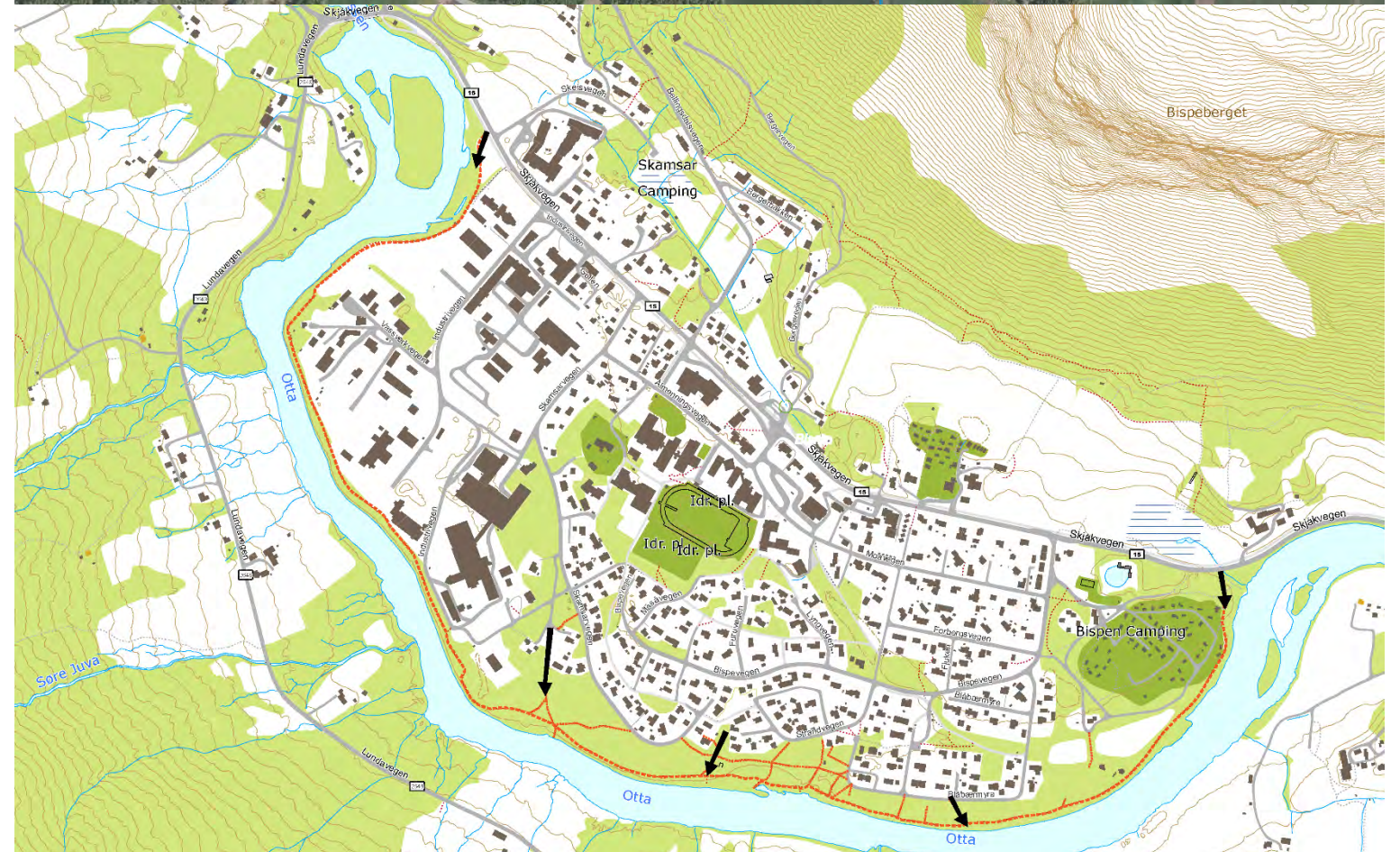
Det finnes relativt mange parkeringsplasser i Bismo, men det er noe ustrukturert. Det er potensiale til å samle og organisere litt bedre for å frigjøre tomter og plass i sentrum.

Grøntområder og adkomst langs Ottaelva

Det eksisterer en rekke tilgangspunkt mot elva. Langs elva går det en hovedsti rundt hele Bismo som kan videreutvikles til å bli en vakker luftetur og stoppested langs Riksvei 15.

Grøntområdene og fellesområdene i Bismo og langs ottaelva er i hovedsak skogsområder. Det er mulighet for å åpne opp litt mer enkelte steder, for å gjøre stien mer tilgjengelig fra flere punkter. Samtidig er det viktig og ta i betraktning flomfaren ved elva, og at inngrepene må ta hensyn til planlagt flomsikring, eller bygges i samspill med disse tiltakene.

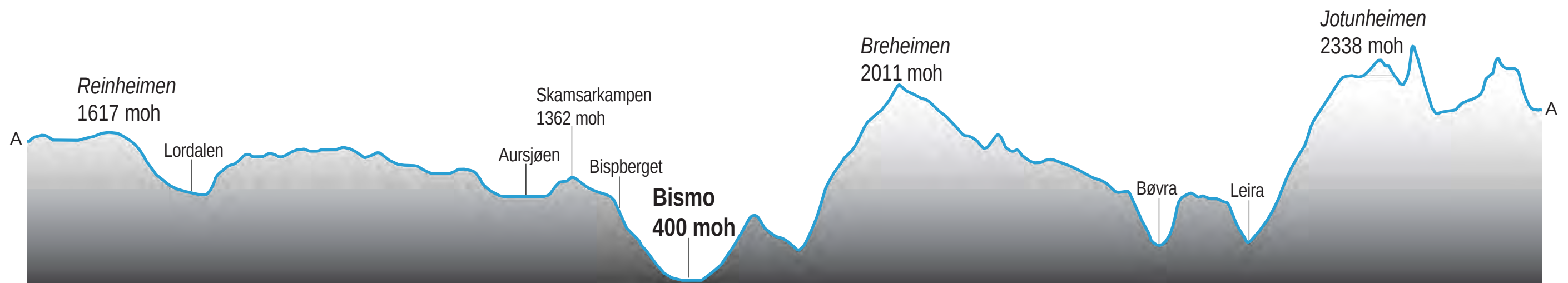
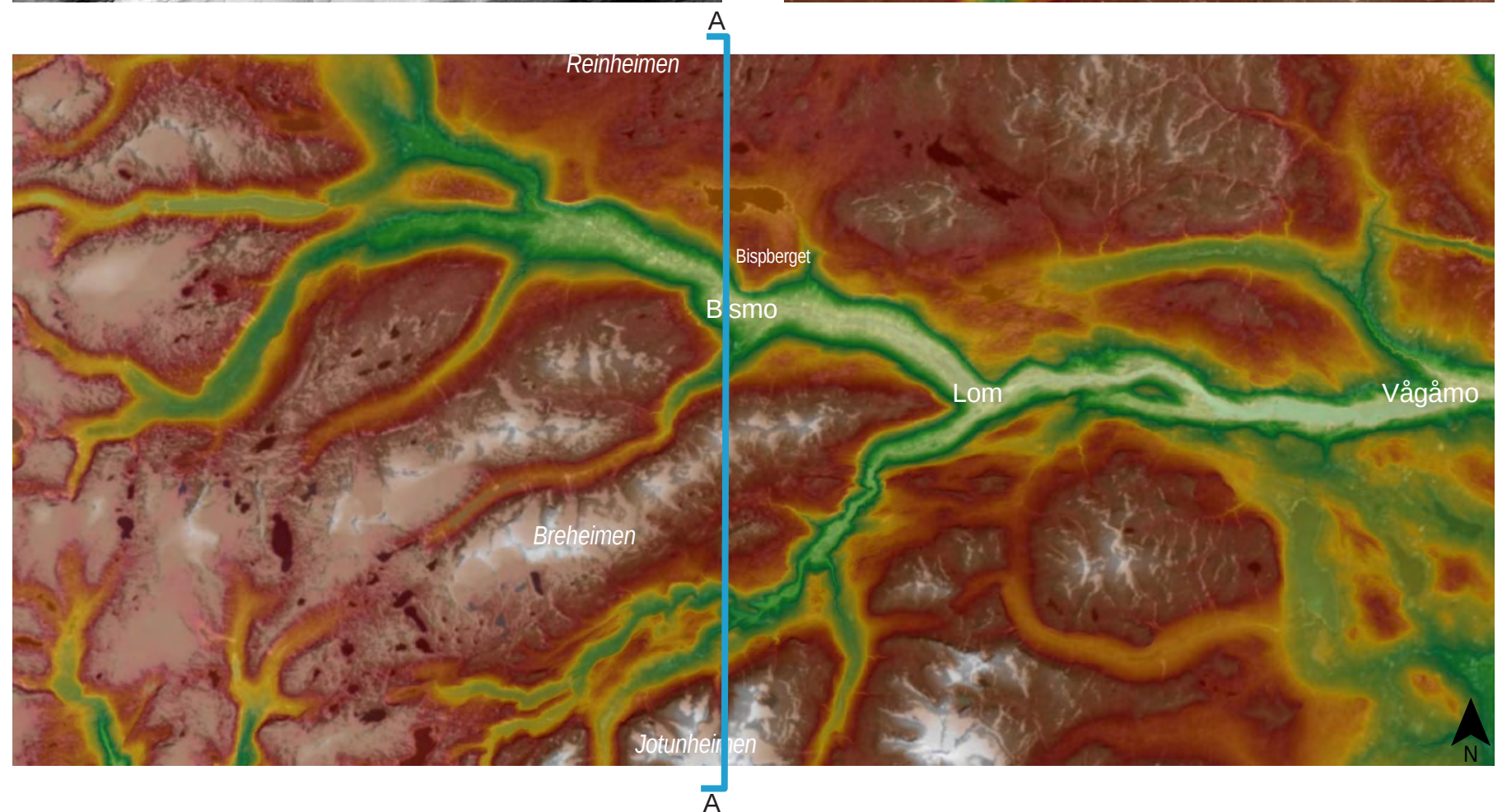
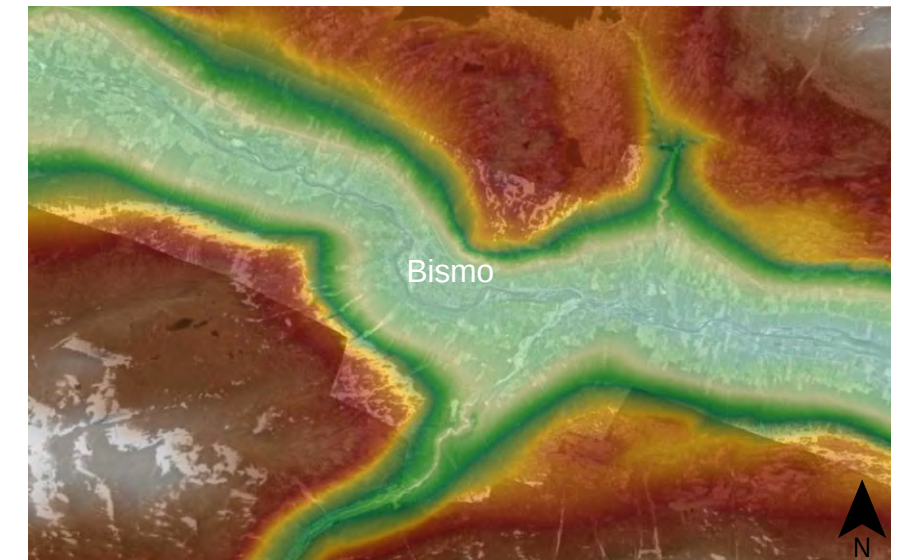
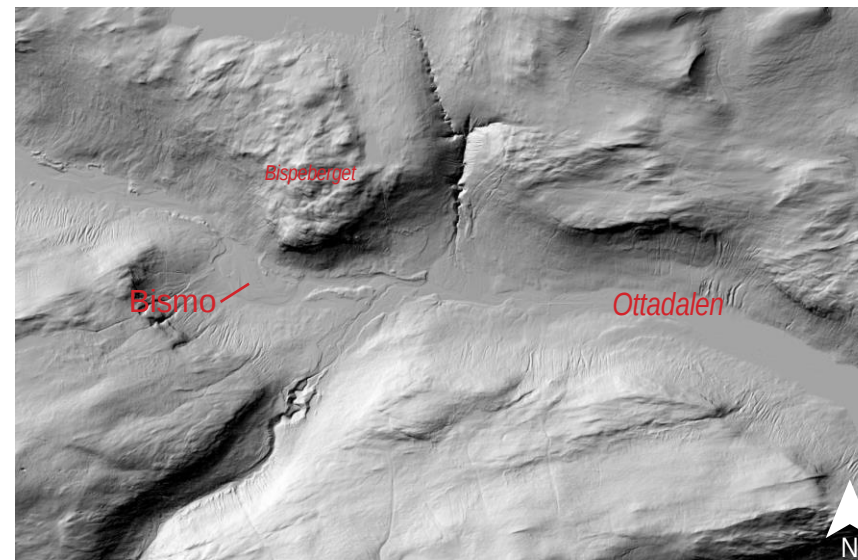
Tilgang til sti
fra sentrum

Landskap og topografi

I Skjåk ser man tydelige spor etter hvordan mektige naturkrefter har formet geologien og naturen. Hoveddalførene og sidedalene i Skjåk er såkalte U-daler som har blitt uthult av isen. Bismo er plassert i Ottadalen, 400 meter over havet. Omkring ligger høye fjellkjeder og dype daler, med store høydeforskjeller, og ikke langt fra Skjåk ligger landets høyeste fjell, Galdhøpiggen.

De spennende terrengformasjonene skaper vakre landskap, utsikter og naturfenomen med turkisfarget vann og elver, isbreer og store skogområder. Det varierte landskapet har bidratt til et rikt dyreliv, gode naturressurser for næring, turisme og friluftsliv.

Ekstremt landskap og natur fører også til utfordringer. Skjåk og Ottadalen er meget rasutsatt fra flere kanter. Klimaendringene vil føre til at et ellers regnfattig område vil utsettes for større grad av flomrisiko grunnet økt nedbør og isbre-smelting. Dette vil igjen ha konsekvenser for dyreliv, og mye av den aktiviteten som regionen livnærer seg av.

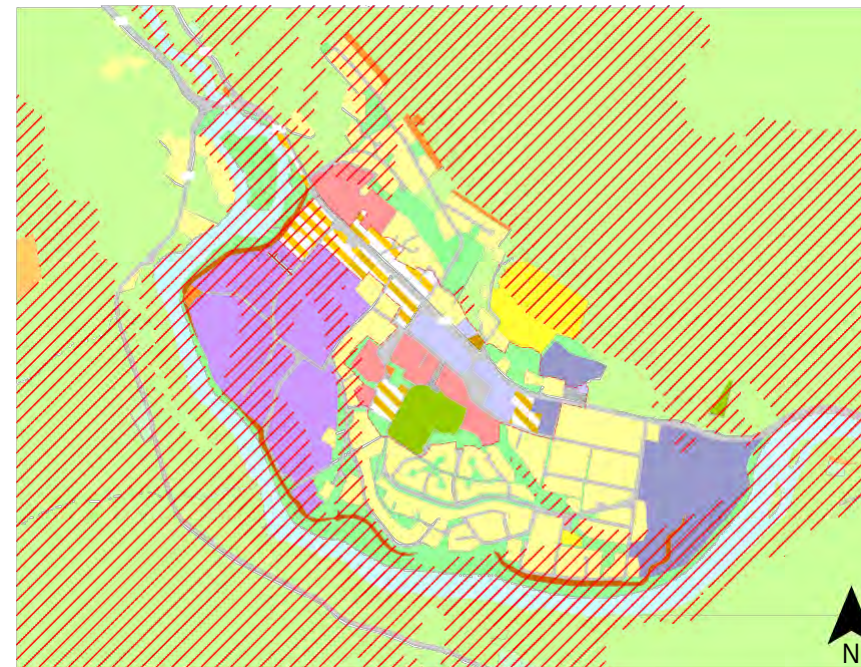

Flom og skredfare

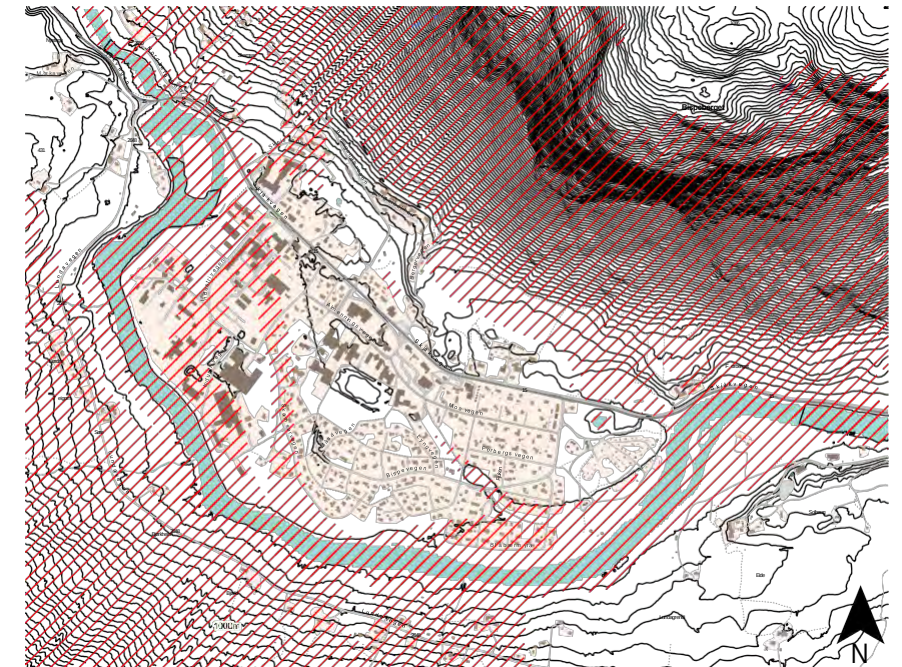
Store deler av Skjåk er utsatt for skredfare fra begge sider av dalen. Boligområdet og sentrum i Bismo er ansett som trygge, men ved utbygging av nye områder er det viktig å ta dette i betraktning.

Klimaendringer og økt nedbørsmengde er også viktige faktorer med tanke på flomfare.

Det er planlagte tiltak for flomsikring som skal hensynta dette, se gjeldende plan om flomsikring nederst til høyre. Tiltaket er ikke utført.

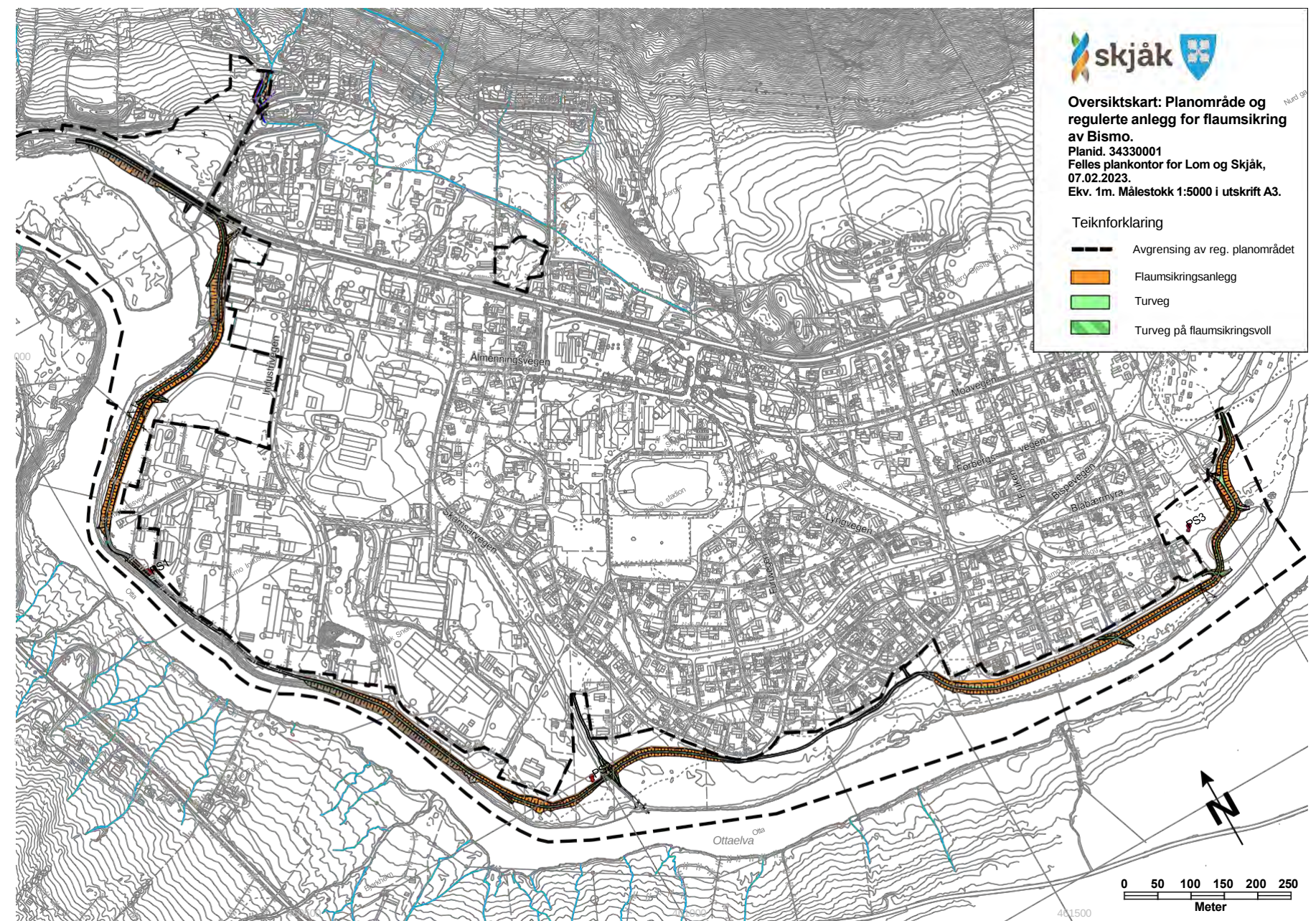
Skredutsatt område skravert i rødt, reguleringsplan

Skredutsatt område skravert i rødt, topografisk kart

Flomutsatt område rundt Bismo

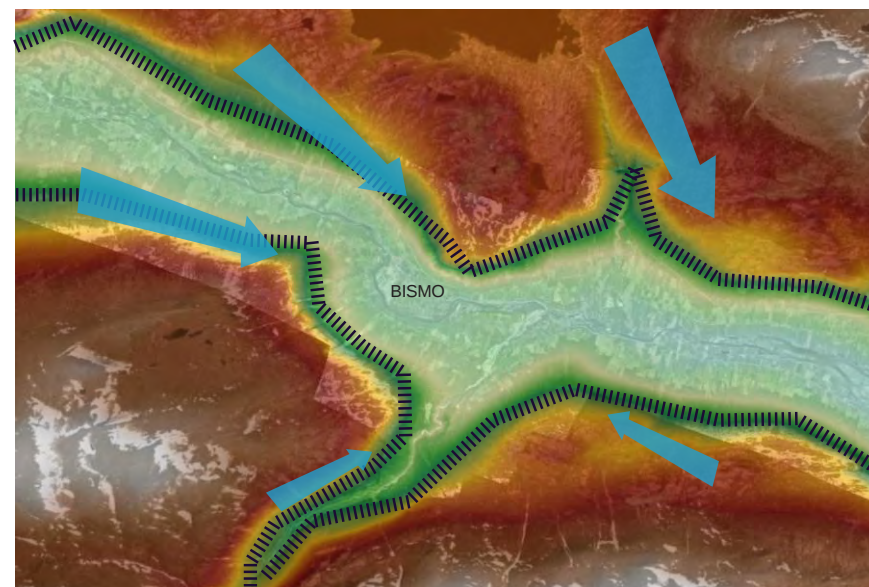
Oversiktskart: Planområde og regulerte anlegg for flomsikring av Bismo

Sol, klima og vind

Skjåk har innlandsklima med svært lite nedbør, kalde vintrer, varme somrer og betydelige forskjeller mellom dag- og nattetemperaturen i sommerhalvåret.

I februar og oktober er det i gjennomsnitt 4 timer med sol hver dag, mens i juni er det i gjennomsnitt 11 timer.

Bismo ligger i en dal med fjell på alle kanter, noe som påvirker sol- og vindforholdene. selve Bismo ligger flatt og har gode solforhold når sola står høyt på himmelen.

Herskende vindretninger

Markant terrengform som påvirker vind

februar kl 12

juni kl 12

oktober kl 12

februar kl 18

juni kl 18

oktober kl 18

— Soloppgang
— Solnedgang
● Tidspunkt

Skog og landbruk

Store deler av området rundt Bismo er dekket av areal til dyrka mark. Landbruk har vært en av de viktigste livnæringene i Skjåk i lang tid, i tillegg til industrien.

Skjåk og Ottadalen er også godt beriket med grønne skogområder og vakre naturomgivelser. Dette fører til både restriksjoner og muligheter når det kommer til utbygging. Dette forekommer blant annet i form av mye dyrka mark og naturreservater som ikke kan eller bør bygges ned, men også næring og nasjonalparker som må tilrettelegges for bruk og ferdsel. Derav er man avhengig av ny bebyggelse og utvikling i og omkring disse områdene.

Skjåk har spesielt god tilgang på sentvoksende furu, som er malmrik, tett og massiv, og derav ypperlig til produksjon av brede gulvbord, veggpanel og annen trelast. Skjåk er kjent for sine ekstra brede panelbord, Skjåk-panel.

Dyrkamarkområder rundt Bismo

Dyrkamarkområder rundt Bismo, fotograf P. S. Løkken

Gårdsdrift i Skjåk

Grøntområder rundt Bismo

Grøntområder rundt Bismo, fotograf Bjørnar Hansen

Tømmer av Skjåk-furu

Friluft og naturområder

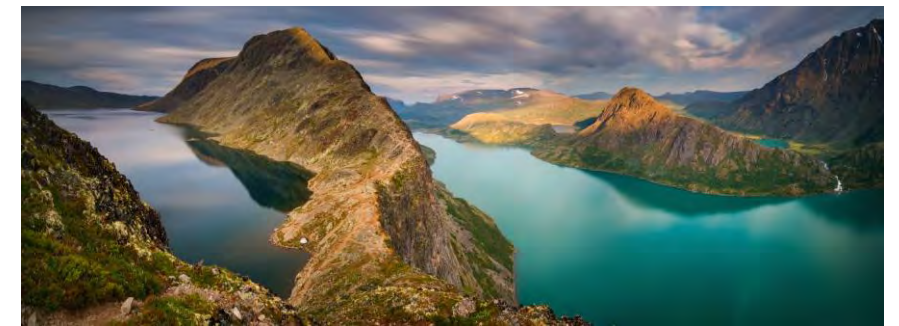
Bismo er plassert midt i smørøyet når det kommer til friluft og naturområder i regionen.

Tettstedets nære beliggenhet til nasjonalparkene Breheimen og Reinheimen er et godt utgangspunkt for en rekke turaktiviteter. Avstand til Jotunheimen og Galdhøpiggen er relativt kort.

Like ved Bismo ligger Bispberget og Skamsarkampen, som gir flott utsikt over Ottadalen og elva.

Utsikt fra Bispberget

Bessekken, Jotunheimen,

Breheimen nasjonalpark

Billingen Seterpensjonat, Reinheimen nasjonalpark

Kart over naturområder i og rundt Skjåk

Befaring Bismo

- *Kartlegging av stedskvaliteter*

Denne delen av analysen vil bli gjennomført under befaring av Bismo i uke 10, i samarbeid med studenter fra NTNU, i regi av masterkurset Planbussen.

4. Oppsummering - videre arbeid

STYRKER	SVAKHETER	MULIGHETER
Gangavstand til viktige målpunkt som service og offentlige tjenester Konsentrert sentrumsområde	Mye åpne asfaltflater Noe bebyggelse atskilt fra resten, barriere Rv. 15 - trafikk Støy langs Skjåkvegen (Rv. 15) rød og gul sone	Brukermedvirkning Potensiale til fortetting og transformasjon Bedre forbindelseslinjer for gående/syklende Utvikling av gode uterom og grøntforbindelser. Utnytte elva som en kvalitet sammen med sikringstiltak. Vurdere nye gangforbindelser til omkringliggende områder. Potensiale til å etablere en rekke rundturer i sentrum - forbindelse over elva
Rikt kulturliv Idrett i sentrum - gir liv og aktiviteter hele dagen	Mangler uformelle møteplasser	Gode uteområder – nye møteplasser, lav-terskel tilbud Nye kafeer i sentrum.
Turisme Friluftsliv - naturkvaliteter, fotturer nært og fjernt (Bispberget, Skamsarkampen) Ekstremsport Hytteområder Nærhet til viktige turistmål og attraksjoner (Lom, Geiranger, Jotunheimen, Stryn/Loen/Olden mm.)	Utsatt for konkurranse mellom andre tettsteder regionalt - turister, funksjoner, aktiviteter osv. Mindre tilrettelagt for tilgang til Bispberget, Skamsarkampen	Utnytte turismen på stedet Kortreist mat, salg - knyttet til kafeer og møteplasser Se på nye tiltak som gjør Bismo interessant for besøkende og vegfarende Se på nye tiltak for hytteturisme (næringshub, hyttekontor) Samarbeid mellom turiststeder regionalt Nye turløyper/atkomst, god skilting
Bil, buss og bobil-turister	Gjennomgangstrafikk	Ladestasjoner Tilrettelegging ved bruk av rasteplasser, toaletter og traseer tilgjengelig for flere/(mer) universale (eks. Trollstigen) Organisering av parkering
Natur, kulturminner Nasjonalpark (Reinheimen + Breheimen, Jotunheimen) Naturmangfold Ottaelva Elggrav Byggeskikk	Utfordring knyttet til flom og skred Har betydning for bebyggelse og tiltak Få kryssingsmuligheter over Ottaelva til fots	Forbindelser spesielt mot ny flomvoll og Bispberget
Samhold, nære relasjoner Dugnadsånd Oversikt - alle kjenner alle	Befolkningssammensetning Befolkning eldes, fraflytning, mangel på unge Stort omsorgsbehov og mangel på arbeidskraft	Nye boligtyper, tilrettelegge for å bo lengst mulig hjemme. Lokalsamfunnskvaliteter "Samarbeid med andre er gull verdt - spill på hverandre - gjør hverandre god"

En del av ferdselsårer mellom øst og vest.	Store avstander til byer og urbane fasiliteter Manglende kollektivtrafikk og bærekraftige alternativer for reise Nærmeste sykehus Lillehammer, ev. Tynset	Regionalt alternativ for kollektivtransport? Se på alternative lokale transportløsninger - Innenfor egen kommune Lage gode rasteplasser (eks. "den gyldne omveg")
Industri, innovasjon og visjoner om bærekraftig utvikling av Bismo Nytenkende/fremtidsrettet kommune Yrkesfaglig sterk kommune	Mangel på et større spekter av arbeidsplasser, spesielt tilknyttet høyere utdanning og teknologi. Lav andel av befolkning har høyere utdanning (masterinvå spesielt) En eldre befolkning er muligens mindre åpen for forandring.	Kombinere tradisjon og innovasjon Ta vare på det beste i de gamle tradisjonene og kombinere dette med nye ideer, produksjonsmåter og levemåter "Pakketilbud" Arbeidstilbud i Skjåk/Bismo som tilbyr et fritidstilbud man ikke får i byen, f.eks. knyttet mot natur/friluftsliv
Mål om bærekraftig utvikling (visjon), blant annet for jordbruk og industri	Co ² - og klimagassutslipp knyttet til trafikk, landbruk, industri Jordbruk, landbruk – delvis utdatert arbeidsmetode. Nedgang i sysselsetting	Oppdatering av arbeidsmetoder innen industri og landbruk, gjøre en avhengig av et større utvalg kompetanse og utdanning som kan skape flere nye arbeidsplasser som ikke eksisterer i dag. Teknologisk utvikling og automatisering. Fjøsbygging for fremtiden. Digital arbeidsplass – hjemmekontor/hyttekontor – fasiliteter i sentrum. Hub
Produksjon og foredling Naturressurser, furutrær	Distribusjon, transport og marked er krevende begrunnet begrenset infrastruktur – lange distanser	Opprustning av Rv15, utforske muligheter for å koble seg på sentrale trafikknutepunkt for nasjonal distribusjon

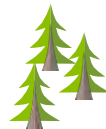

9

Klima, miljø, naturforvaltning og samfunnstryggleik

Mål

- Kommuna skal vera klimanøytral innan 2025, dette må gå att i alt planarbeid.
 - Skjåk skal vere ein trygg og sikker kommune og skal både førebygge og vere budde på ulykker og katastrofar.
 - Kommuna skal satse på auka grøn og berekraftig verdiskaping basert på naturgjevne fortrinna
 - Ein berekraftig velferd og lokal trivsel
 - Oppdatert klimaplan
- ### Strategiar
- Skjåk kommune skal vere kontinuerleg oppdatert om dei klimaanalysene som til ei kvar tid er gjeldande.
 - Følgje aktivt med på meteorologiske varsel og tilrådingar frå overordna beredskapsmynde.
 - Vere i forkant med nødvendige beredskapstiltak som ut frå det som følgjer av moglege klimaendringar.
 - Gå aktivt inn med relevante tiltak for flomdemping og skadeavverging ved flom og ras.
 - Synleggjere klimautfordringane for innbyggjarane – og støtte gode tiltak
 - Legge til rette for at innbyggjarane kan leve berekraftig i sine kvardagsliv
- Oppfordre til eit miljømessig berekraftig levesett gjennom infrastruktur og tilrettelegging
 - Forvalte areala i kommunen slik at fornyings- evnene til naturmiljø og ressursar saman med naturens estetiske kvalitetar, blir haldne ved like på eit høgt nivå. Dette inneber mellom anna at mangfaldet av økosystem, biotopar og artar som finst innanfor kommunen skal bli teke vare på.
 - Ta vare på verdifulle naturområde og god byggjeskikk ved bygging av fritidshus. Utbygginga skal skje i samråd med landbruks, natur og friluftsin-teressene.
 - Utarbeide retningsgjevande modellar for lokal forvaltning av utmark i lag med overordna myndig- heiter, grunneigarar, interesseorganisasjonar og grannekommunar.
 - Utvikle utmarkspolitikkk som forliker bruk og vern, for på den måten å opne for og føre vidare varsam næringsutvikling i utmarksområde. (Hyttebyg- ging, jakt og fiske, beite, hogst, rafting, naturopp- levingar, rekreasjon, naturvitskapleg studieverk- semd for lek og lærd, osb.) Dette må skje i lag med grunneigarar og andre råka partar.

- Halde seg oppdatert om verneforvaltinga arbeide for lokal forvaltning.
 - Ildkje tillate omdisponering av dyrka mark til utbyggingsføremål så lenge det finst alternative løysingar. Kommunen skal vere restriktiv ved utlegging av dyrka jord til bustadbygging utanfor sentrumsnære område.
 - Ta vare på kulturlandskapet og kulturminna. Arbeide aktivt mot attgroing av kulturlandskapet. Bruke dette som eit element i næringsarbeidet, t.d. i reiseliv.
 - Hjelpe til med å skaffe midlar til vedlikehald og skjøtsel av kulturlandskapet. Seterområda er sær- leg viktige i så måte.
 - Arbeide for tilrettelegging av små kraftverk der dette er forsvarleg ut frå miljø og økonomi og nødvendig ut frå flaumberedskap.
 - Ha ei streng haldning til motorferdsel i utmark, mellom anna slik at kjøreoppdrag om vinteren skal i størst mogleg grad kanalisrast til leigekjø- rarar.
 - Ha ei samfunnsplanlegging prega av eit systema- tisk og heilheitleg arbeid med samfunnssikkerheit og beredskap, under dette også kriminalforebyg- gande arbeid.
- ha overordna beredskapsplanverk og plan for kom- munal kriseleiiing som til kvar tid er oppdatert slik at kommunen kan takle aktuelle krisesituasjonar.
 - ha risiko og sårbarheitsanalyser som skal vera grunnlag i all kommunal planlegging
 - utarbeide nødvendige underordna beredskapspla- nar
 - gjennomføre øvingar
 - ved all kommunal arealplanlegging skal ras, flom m.v. vurderast.
 - drive aktivt førebyggjande arbeide, serleg med fokus på klimaendringar.
 - kartlegging av flomfare av sidevassdrag og større bekker.
 - ha fokus på ras og flomfare ved bygging av skogs- vegar
 - ha gode rutinar for overvaking av flomverk.

Infrastruktur

Kultur og fritid Strategiar

Skjåk kommune skal

- ha eit rikt og varier kulturtilbod
- gode vilkår for lag og organisasjonar
- gode møteplassar for friviljuge og kommunen

Ha ein god og variert kulturskule basert på rammeplanen for kulturskulen som

- samarbeider med anna kulturtilbod, grunnskule og barnehage
- ein motor i utvikling av kulturtilbod for barn og unge i kommunen

Gode og moderne bibliotektilbod som kjenneteiknast av

- god tilgjengelegheit
- godt kvalifisert personale
- samarbeid med nabokommunar og region

- ha eit aktivt og variert fritidstilbod som styrkar trivsel og folkehelsa
- rekruttering til jakt og fiske
- sikre tilgang til eit breitt tilbod av aktivitetar tilrettelagde for alle
- oppretthalde og vidareutvikle anlegg og tilrettelagde fritidstilbod

Effektiv tenesteproduksjon og omdømme Strategiar

Skjåk kommune skal

- ha digitalt modne tilsette.
- ta i bruk velferdsteknologi.
- ha godt utvikla digitale plattformer i grunnskulen
- tilby digital kommunikasjon med innbyggjarane.
- bruke elektroniske verktøy i arbeidet med effektivisering og forbetring av tenesteytinga.
- Kommunens sine informasjonsfaglege oppgåver er mangfaldige og fleirsidige. Informasjon femner interninformasjon, tenesteinformasjon til innbyggjarane og omdømmebygging.
- Skjåk kommune skal sørgje for jamleg oppdatert og etterretteleg informasjon til innbyggjarrane. Skjåk kommune skal leggje vekt på omdømme-skapande verksemd.

Tettstadutvikling

Skjåk kommune skal:

- ha ein oppdatert og konkret sentrumsplan
- planleggje for fortetting og meir effektiv arealbruk i sentrum
- utvikle friområda i Bismo til attraktive leike- og opphaldsplassar for alle generasjonar.
- vere aktiv pådrivar for å få Statens Vegvesen til å prioritere utbygging av gang og sykkelveg Bismo–Dønfoss, og Vollungsbru til Lom grense.
- vere aktiv pådrivar for nye tunellar på RV15 over Strynefjellet.
- revidere hovudplaner for avløp og vassforsyning, særleg med tanke på å få til stordriftsfordelar, enklare drift og løyse ut evt. nye byggeområder.
- leggje til rette for gode møteplassar i sentrum
- satse på at breiband skal dekke den busette del av bygda og dei største hytteområda.
- arbeide for å høgare standard på samferdselsårene både aust og vestover. Serleg bør riksveg 15 gjennom Ottadalen prioriterast med auka vegbreidde/vegstandard og gang og sykkelveg.
- til ei kvar tid ha ein oppdatert trafikktryggingssplan.
- delta i prosjekt trafikksikker kommune.

Bustadbygging

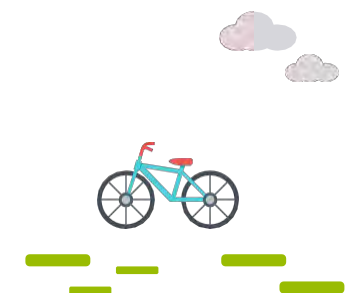
Skjåk kommune skal

- ha ein oppdatert bustadplan
- ha byggjeklare bustadtomter i Aurmo, Bismo (Skei, Skamsar og Hulderhaugen) og Dønfoss/Uppnose.
- leggje til rette for spreidd bustadbygging der dette kan skje utan å koma i konflikt med landbruks-, natur og friluftsinnteresser, forureining, rameplan for avkjørsler og kulturlandskapet. Dette må heller ikkje kome i konflikt med miljø- og klimakrav.
- ha tilbod om større tomter utanfor sentrum for dei som ynskjer det.

Hytter og fritidshus

Skjåk kommune skal:

- satse på nye hyttefelt/hyttetomter.
- opne for høgstandard hytteområder i Skjåk Almenning i Billingsdalen, Dønfoss og Aurmo. Andre stader kan det akseptast mindre hyttefelt basert på ein enkel standard.
- styre ferdsel ut frå hytteområde slik at ein unngår konflikt med villrein.
- arbeide aktivt for at breiband blir gjort tilgjengeleg i hyttefelta.
- tettare inkludering av hyttebebuarar i bygdesamfunnet.

Flyktningar

Mål

God integrering av flyktningane, med gode bustader, tilpassa opplæring og tilfredstillande barnepass.

Strategiar

Skjåk kommune skal

- arbeide for at busette flyktningar kvalifiserer seg til arbeid eller utdanning.
- gje god språkopplæring
- gje god tilgang på praksisplassar
- personar utan ungdomsrett må få tilrettelagde tiltak for kvalifisering
- dei som manglar det må få grunnskuleopplæring

Samarbeide med nabokommunar, regionen fylkeskommunen, NAV og andre om integreringsarbeidet

- om tilrettelegging for karriererettleiing
- om å gje tilpassa tilbod i vidaregåande skule
- organisere grunnskuleopplæring for dei som manglar

Sikre at integrering av nye innbyggjarar skal vere eit fellesansvar, og at

- kommunale tenester skal ta sin del av ansvaret for integreringsarbeidet
- alle tenester har praksisplassar
- samarbeid på tvers, med nabokommunar, regionen, fylkeskommunen, NAV, IMDI og andre organisasjonar eller verksemdar

Kommunale tenester

Barn og unge

Mål

Barn og unge skal ha eit godt oppvekstmiljø som styrkar heimstadkjensla og som gjev gode, trygge og stimulerande oppvekstvilkår der det blir lagt til rette for lek og læring i trygge omgjevnader. Det skal leggst vekt på førebygging og tidleg innsats. Dette vil styrke heimstadkjensla.

Strategiar

Skjåk kommune skal

- sikre kvalitativt gode tenester
- ha kvalifisert personale
- gje tilpassa tilbod for alle
- arbeide for høg trivsel i trygge miljø i barnehage, skule og fritid
- arbeide for gode resultat i grunnskule og godt utgangspunkt for fullføring av vidaregåande skule
- sikre trygge og påreknelege tilbod
- barnehageplass til alle, når det er behov
- ha tiltak som gjev mest mogleg stabilt personale
- Godt kvalifisert og nærverande pedagogisk psykologisk teneste (PPT)
- tett tverrfagleg samarbeid mellom kommunale tenester
- godt samarbeid med andre-linetenester når det er ynskjeleg.
- stimulere til aktive og engasjerte barn og unge
- fysisk aktive kvardagar i skule og barnehagar
- Sunne og trygge oppvekstmiljø i barnehage, skule og fritid
- leggje til rette for eit aktivt ungdomsråd, aktivt elevdemokrati og barns medverknad blir prioritert på alle nivå

- Ha ei god pedagogisk psykologisk rådgjevingsteneste i samarbeid med andre kommunar. Det regionale samarbeidet i Nord-Gudbrandsdalen blir vidareført
- Sikre samarbeid mellom skular, barnehagar og andre kommunale tenester
- Sikre og stimulere til eit godt og sunt kosthald

Helse- og omsorg

Mål

Fagleg gode og lett tilgjengelege tenester og eit godt samspel med spesialisthelsetenestene slik at innbyggjarane får dei tenestene dei treng – på rett nivå.

Strategiar

Skjåk kommune skal

- byggje pleie- og omsorgstenesta på prinsippet om «lengst mogleg i eigen heim»
- organisere tenestene slik at ein oppnår fleksibilitet og gode overgangar mellom hjelp i egne heimar og institusjonstenester.
- organisere tenestene slik at vi får nyttiggjort den kompetansen dei tilsette har, og dei samla ressursane så effektivt som det er råd, til beste for brukarane.
- legge stor vekt på medverknad frå brukarar og pårørande.
- sørge for oppdaterte kvalitetsstandardar for tildeling av tenester innan pleie- og omsorgstenesta
- satse på og prioritere samarbeid med andre kommunar om kompetanse, tenester og i enkeltsaker så langt dette er råd og tenleg.
- ha oppdaterte kvalitetsstandarar som gjev føreseielege tenester.

Samfunns- og næringsutvikling

Mål

Ein vekst i sysselsetting på 10 årsverk pr. år fram til 2028, til saman 100 årsverk i periode. Dette kan skje gjennom utviding av eksisterande verksemdar, gjennom nyetableringar og gjennom auka kommunal aktivitet.

Innbyggjarane skal ha eit breitt tilbod av kulturaktivitetar og folkehelsestilbod. Det skal leggjast til rette for aktivitetar og nærmiljøanlegg der folk bur. Potensialet for kultur i næring må utnyttast.

Strategiar

Skjåk kommune skal

- leggje til rette for eit mangfaldig, variert og levedyktig næringsliv.
- hjelpe til med å etablere kompetansesarbeidsplassar.
- støtte omstilling og fornying i eksisterande verksemdar.
- medverke til innovasjon i næringslivet.
- ivareta det som ligg innanfor det utvida kulturomgrepet (kultur og idrett).
- målrette bruken av næringsfondet for å nå overordna mål om nyetablering og sysselsetting.
- setje klåre krav til sysselsettingseffekt ved støtte frå næringsfondet.
- følgje opp arealplanen slik at kommunen til ei kvar tid har ledig og ferdigregulert industriareal.
- saman med næringsnettverket i Skjåk (NIS) ha ei fortløpande oversikt over ledige næringsareal i Skjåk.
- drive aktiv rådgjeving til nye etablerarar og verksemdar i Skjåk, formidling av regelendringar frå offentlege styresmakter, formidle kontakt med Innovasjon Norge, Kunnskapsparken og andre aktørar.
- kartlegge kva som er av risikovillig kapital som kan skytast inn i næringslivet i Skjåk.
- halde fram arbeidet med nettverksbygging – etablert samarbeid med næringslivet gjennom NIS og andre næringslivsaktørar.

- lage ein eigen strategi for reiselivsverksemdene.
- arbeide for å ha ein høg skrytefaktor av fordelane med å etablere seg, bu og arbeid i Skjåk, t.d. låg arbeidsgjevaravgift, stabil arbeidskraft.
- finne strategiar som motverkar avstands- og transportulempar.
- medverke aktivt til at det blir fiberutbygging i heile kommunen.

Kulturminne Strategiar

Skjåk kommune skal

- til kvar tid ha ein oppdatert kulturminneplan
- ta vare på den gamle vatningskulturen, jakt – og fangsttradisjonane og handverkstradisjonane
- nytte Gudbrandsdalsmusea som institusjon og også få ein lokalitet for lagring og eventuelt framvisning av gjenstandar
- kommunen skal vidareutvikle kulturminnevernet i reiseliv, og i utvikling av næringsliv, landbruk og handverkstradisjonar ta vare på kommunen sitt særpreg i dette vernet
- etablere samarbeid mellom skule og barnehage når det gjeld kulturminne/kulturhistorie
- ha eit godt samarbeid med andre kommunar og fylkeskommunen

Samarbeid med andre

Mål

Skjåk kommune skal vere ein aktiv pådrivar og delta i regional utvikling og samarbeid så lenge dette er formålstenleg. Kommunen skal styrke samarbeidet vestover.

Strategiar:

Skjåk kommune skal:

- så langt det er mogeleg drive regionalt utviklingsarbeid gjennom deltaking i Regionrådet for Nord-Gudbrandsdal.
- vidareutvikle samarbeidet med Lom på dei område ein kan oppnå samvirkefordelar, eksempel er helsetenester, kulturskule og ulike administrative tenester.
- vurdere samarbeid med nabokommunane i vest der forholda ligg til rette for det.
- delta i regionalt utviklingsarbeid som skjer i private og offentlege interesseorganisasjonar innan næringsliv/reiseliv, kunst og kultur, idrett og liknande.
- utvikle datasamarbeidet i Nord-Gudbrandsdalen.
- arbeide for at felles regionale funksjonar og oppgåver skal delast mellom dei deltakande kommunane på ein rimeleg måte.

